Stora Enso Oyj:n lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle 23.1.2023

Asia: HE 320/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi

Stora Enso on teollisessa toiminnassaan erittäin merkittävä sähkönkäyttäjä. Yhtiö tuottaa sähköä omien tuotantoprosessiensa yhteydessä ja lisäksi ostaa sähköä ns. mankala-yhtiöistä omistusosuuksiensa suhteessa. Lähtökohtaisesti sähköä hankitaan vain omaa toimintaa varten, mutta mikäli sähköä jää yli oman tarpeen, se myydään pörssissä.

HE:ssa esitetty veromalli on huomattavasti EU-komission esittämää mallia laajempi, ja veroa kerätään komission mallista poiketen myös sähköliiketoiminnan ns. normaalista tuotosta, eikä komission määrittelemästä ylituotosta (180 eur/MWh alkaen). Ylituottona HE:ssä pidetään 10 prosenttia ylittävää osaa yhtiön sähköliiketoiminnan omasta pääomasta. Mankala-sähkön osalta sähköliiketoiminnan oma pääoma on mankalayhtiössä ja jää huomiotta, kun pääoman 10 prosentin tuottoa lasketaan verovelvollisessa yhtiössä. Oman pääoman määritelmä on sattumanvarainen eikä huomioi esimerkiksi tilanteita, joissa mankala-sijoitus on tehty velkarahalla. Esitetty oman pääoman määritelmä voi johtaa siihen, että omistajien tuotto mankala-yhtiöiden tuottamasta, markkinoille myydystä sähköstä tulee tosiasiallisesti kokonaan windfall-veron alaiseksi ilman alarajaa.

Esitetty veromalli ei ole yhdenvertainen, koska se ei huomioi erilaisia omistusmuotoja, liiketoimintamalleja, rahoitusmuotoja tai yhtiörakenteita. Vero kohdistuu erityisen ankarasti niihin toimijoihin, joilla on omistuksia mankala-yhtiöistä. Erilaisten teollisuusyritysten yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi **mankala-yhtiöitä omistavien yhtiöiden tulisi voida huomioida kymmenen prosentin tuoton laskennassa myös omistamiensa mankala-yhtiöiden oma pääoma.**

Esityksen mukaan sisäisen sähköliiketoiminnan konsernimääritelmässä käytettäisiin konserniavustuslain omistusrajaa, joka on tavanomaista määräysvaltaan perustuvaa konserniyhteysmääritelmää huomattavasti korkeampi. Raja asettaisi osan toimijoista kilpailijoitaan huonompaan asemaan, kun konsernin sisäinen sähkönmyynti joutuisi konsernin rakenteesta johtuen sähköalan voittoveron piiriin. **Konserniavustuslain mukaisen konsernimäärittelyn sijaan tulee käyttää verotusmenettelystä annetun lain mukaista konserniyhteysmääritelmää.**

Ilmastotavoitteiden myötä päästötöntä ja uusiutuvaa sähköntuotantokapasiteettia on pyritty lisäämään ja sitä on edelleen pitkällä aikavälillä tarve lisätä valtavasti. On erittäin tärkeää, että windfall-verotus ei heikentäisi energiaintensiivisen teollisuuden kilpailukykyä tai halukkuutta vihreän siirtymän investointeihin. Tämän vuoksi **esitetyn lain tulee olla ehdottoman yksiselitteisesti määräaikainen**, johon ei enää palata jälkeenpäin.

Tuottokattoasetuksen kansallisessa toimeenpanossa on välttämätöntä pysyttäytyä asetuksen alkuperäisessä tarkoituksessa, eli ratkaisun tuomisessa väliaikaiseen hätätilanteeseen energiamarkkinalla ylituottoja verottamalla. Asetus edellyttää kansallisten toimenpiteiden olevan oikeasuhteisia ja syrjimättömiä sekä investointeja vaarantamattomia.

Helsingissä 23.1.2023

Titta Heikkinen
Verojohtaja
Stora Enso Oyj